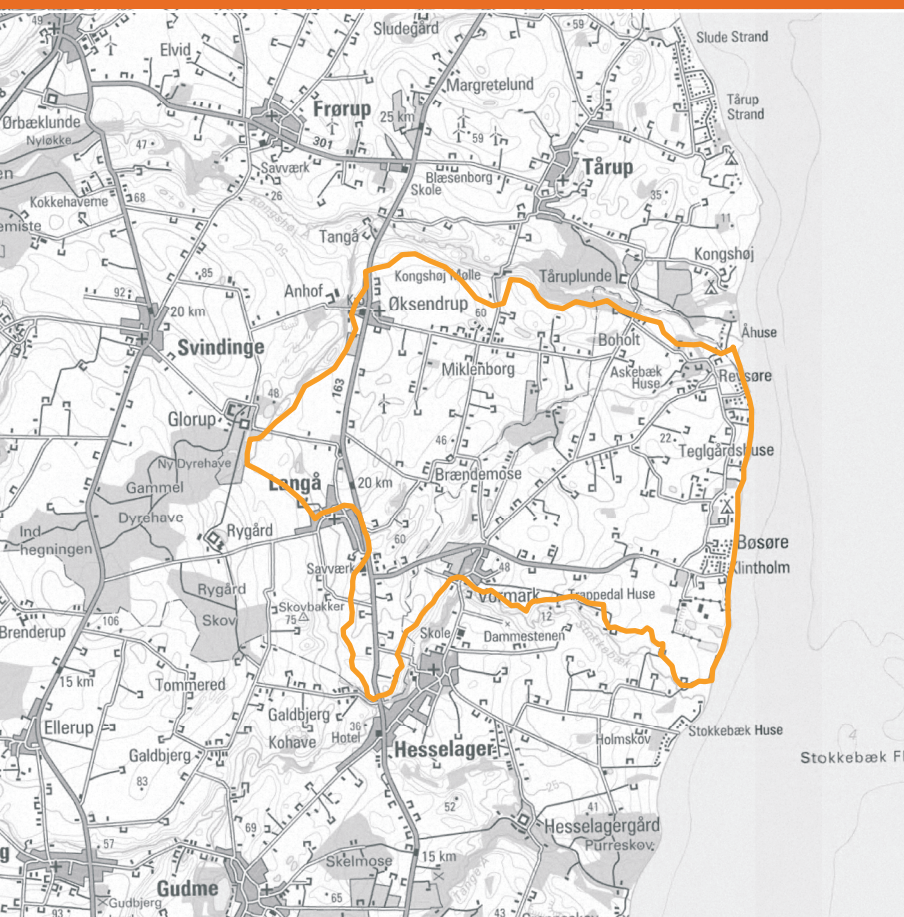

Øksendrup Moræneflade

Landskabskarakterbeskrivelse
og -vurdering
område nr. 21

Levende hegn langs bivejene er karakteristisk for området.

Fra registreringspunktet set mod syd.

Fra registreringspunktet set mod nordvest.

Nøglekarakter

Bølget til bakket opdyrket moræne med spredt gårdlandskab, småskove, diger og tætte levende hegn.

Landskabstype

Blandet landbrug/natur klasse 3.

Geografisk lokalisering og afgrænsning

Øksendrup moræneflade strækker sig fra Fyns vestkyst til omkring 6 km ind i landet til byen Øksendrup. Karakterområdet afgrænses i nord af Gislev tunneldal og mod syd af Hesselager smeltevandsdal. Afstanden fra tunneldalen i nord til smeltevandsdalen i syd er omkring 4 km..

Naturgrundlag

Bogstavkode: Aga (Morænelandskab fra sidste istid, moræneler, flade)

Geomorfologi

Geomorfologisk udgøres regionen af moræneaflejringer fra sidste istid.

Jordtype

Moræneler er den dominerende jordtype.

Terræn

Terrænet er overvejende bølget til bakket.

Kompleksitet

Ingen markante variationer mht. jord eller terræn, som betinger kompleksitet.

Hydrologi

Askebæk gennemløber området der også rummer mose-områderne: Dammet, Kimes Grave og Birkemose.

Arealanvendelse

Bevoksningsstruktur

Bevoksningen i området domineres af småskove, bevoksede diger i markskel og tætte levende hegn der ofte danner tunnelvirkende rum langs bivejene i området. Arter som poppel, seljerøn, tjørn, birk og bøgehække er karakteristiske arter i området. Der er ikke nogen overvejende orientering af hegn og diger, der virker betinget af markfelternes form. Småplantninger omkring husmandssteder og sommerhuse er kendetegnende for områdets østlige del. Der forekommer ligeledes frugtplantager og arealer med pyntegrønt.

Landskabskarakteren

Landskabskarakteren er især betinget af det bølgede til bakkede morænelandskab med små til mellemstore gårde og husmandsbebyggelse langs vejene.

Området er karakteriseret ved middelskala jordbrug i omdrift samt enkelte småskove af løvtræer med indslag af nål. De overordnede landskabsrum afgrænses af bakker og skove, mens landskabsrummene underopdeles af transparente bevoksede diger og tætte hegn. Strukturen præges især af flader og linier, i form af hhv. marker og skove samt diger og tætte, ofte tunneldannende hegn langs vejene.

Morænebakkerne samt kyststrækningen giver stedvist kik ud over Storebælt mod Langeland og landskabet opleves overvejende middelskala med et svagt mønster.

Landskabskarakteren har især sin kulturhistoriske oprindelse i tiden omkring udskiftningen og på trods af færre hegn og diger, tilgroning af moser samt opførelse af sommerbyer langs kysten, afspejler landskabskarakteren stadig i store træk det jordbrugslandskab, som blev udformet under udskiftningen.

Bebyggelsesmønstret i området er karakteriseret ved enkelte landsbyer samt mange små til middelstore gårde og husmandssteder langs vejene. Gårdene er beliggende midt på markfelterne tilbagetrukket fra vejene og i den nordvestlige del af landskabskarakterområdet ligger småbebyggelse i form af sommerhuse, fritidshuse og husmandsbebyggelse. Bebyggelsen fremtrår overvejende vedligehold.

Flertallet af gårde med tilhørende landbrugsarealer, har bibeholdt deres størrelse og funktion. Landskabskarakteren er generelt upåvirket af tekniske anlæg.

Dyrkningsform

Jordbrugslandskab i omdrift med såvel fuldtids, fritids og deltidsbrug, sidstnævnte ofte med mindre dyrehold tilknyttet. Området rummer ligeledes enkelte plantager, bl.a. moreller og pyntegrønt.

Bebyggelsesmønster

Bebyggelsesmønstret i området er karakteriseret ved enkelte landsbyer; Vormark, Øksendrup og Miklenborg samt mange små til middelstore gårde og husmandssteder langs vejene. Gårdene er beliggende midt på markfelterne tilbagetrukket fra vejene og i den NV del af landskabskarakterområdet ligger småbebyggelse i form af sommerhuse, fritidshuse og husmandsbebyggelse ret tæt ud mod Storebælt. Klintholm, Bøsøre samt Revsøre Sommerby er nyankomne feriebyer opstået efter 1930.

Tekniske anlæg

Foruden et forgrenet netværk af hoved- og biveje er områdets eneste tekniske anlæg 8-10 vindmøller placeret i den vestlige del af området, syd for Øksendrup. I det sydøstlige hjørne syd for Klintholm ligger arealer udlagt til jordrensning af Kommunekemi.

Kulturhistoriske mønstre og anlæg

Umiddelbart vest for Revsø Sommerby samt i og omkring Miklenborg er der et kulturhistorisk mønster i form af klassiske husmandsudstyknings.

Landskabskarakterens oprindelse

Landskabskarakteren har især sin kulturhistoriske oprindelse i tiden omkring udskiftningen og strukturerne i det udskiftede jordbrugslandskab kendetegner stadig karakterområdet. Tidsdybden i den overvejende del af karakterområdet er således op mod 200 år.

Rumlige og visuelle forhold

De tætte levende hegn og bevoksede diger på den bakkede moræne danner sammen med de mindre skovområder et middelskala jordbrugslandskab. Landskabsrummene skifter mellem en transparent afgrænsning, betinget af de sporadiske bevoksede diger og mere lukkede landskabsrum pga. de tætte levende hegn. Hovedparten af de oprindelige hegn og diger er dog sløjfet, enkelte krat- og skovområder er fældet og andre er kommet til, især i form af tilgroede moseområder. De tætte ofte tunnelgivende hegnstrukturer langs bivejene præger karakterområdet og har en særlig afgrænsende virkning i det ellers middelskala morænelandskab. Der fornemmes en variation i skala ved gennemkørsel af området, uden at det af den grund ændrer væsentlig karakter. Strukturen præges især af flader og linier, i form af hhv. marker og skove samt hegn og diger hvis overvejende orienteret er nord-syd, dog uden at danne tydelige visuelle mønstre.

De mange små fritidshuse og sommerhusområder præger sammen med de større campingpladsarealer den østlige kyststrækning. Den megen småbeplantning rund om husene i dette område bevirker, at kystområdet ikke fremtræder så åbent og overskueligt som den øvrige del af karakterområdet.

Kyststrækningen samt de tilstødende højereliggende arealer, i form af bugtende morænebakker, giver kikk ud over Storebælt mod Langeland. Kystmiljøet, hvis traditionelle funktion var knyttet til fiskeri fra flere små fiskerlejer, har bibeholdt lidt fritidsfiskeri, men er ellers overgået til rekreativt brug, særligt i sommerhalvåret.

Området er ikke domineret af større tekniske anlæg og

foruden den vestlige del, hvor enkelte vindmøller er opstillet, opleves området som visuelt roligt. Trafikårerne i området er ikke dominerende og området fremtræder overvejende stille. Klassiske husmandsudstyknings er karakteristiske og bebyggelsen fremtræder overvejende vedligeholdet.

Landskabskarakterens nøglefunktioner og udviklingstendenser

Nøglefunktioner til opretholdelse/styrkelse/genopretning af landskabskarakteren

Til opretholdelse af landskabskarakteren er det essentielt at bevare gårdenes landbrugsmæssige funktion og ligeledes bibeholde de rumdannende elementer så som skovene, de bevoksede diger og særligt de tætte hegnstrukturer.

Planmæssige og retlige forhold

Der er i henhold til Regionplan 2005 ingen planmæssige forhold, som vil få indflydelse på landskabskarakteren.

Landskabsvurdering

Landskabskarakteren

Landskabskarakteren er især betinget af det bølgede til bakkede morænelandskab med små til middelstore gårde samt husmandssteder langs vejene. Bevoksede diger afgrænser markfelterne sammen med levende hegn, der mange steder ligger langs de mindre veje og har en tunneldannende virkning.

Vurdering af karakterstyrke

Karakteristisk

Hele området: Bakket moræneflade med spredt gårdlandskab og landbrug i omdrift. Tætte hegn, diger og mindre skovområder.

Tidsdybden afspejles stadig i jordbrugslandskabet om end tilkommende fritidshuse, skov- og kratbevoksning samt sløjfning af hegn og diger, stedvist slører de kulturhistoriske mønstre. Funktionen af gårdlandskabet på den bakkede moræne og sammenhængen mellem de naturgivende forhold og arealanvendelsen, træder dog stadig tydeligt frem i området. På baggrund af ovenstående vurderes området som karakteristisk.

Vurdering af visuelle oplevelsesmuligheder

Området rummer ingen særlige visuelle oplevelsesmuligheder, men kyststrækningen samt de tilstødende højereliggende arealer, i form af bugtende morænebakker, giver

lokale kik ud over Storebælt mod Langeland.

Vurdering af tilstand

Middel

Hele karakterområdet

På trods af færre hegn og diger, tilgroning af moser samt opførelse af sommerbyer langs kysten afspejler landskabskarakteren stadig i store træk det jordbrugslandskab, som blev udformet under udskiftningen. Hovedparten af gårde med tilhørende landbrugsarealer, har bibeholdt deres størrelse og funktion, mens ændringen i den bebyggelsesmæssige del af landskabskarakteren består i, at en del af de mindre gårde og husmandssteder samt fiskerlejer, er overgået til boligformål uden tilknytning til det oprindelige erhverv. Flere af områdets oprindelige moseområder er enten sprunget i krat eller skov og nye skovområder ses ligeledes omkring Paldeskov, NØ for Øksendrup og vest for Bøsøre.

Landskabselementerne skov, diger, levende hegn og dyrkede arealer og bebyggelse fremstår velholdt. Enkelte poppelhegn trænger til styning. Gårdbebyggelsen fremstår generelt velholdt og langs de mindre veje er der husmandssteder af varierende vedligeholdelsesmæssig stand. Landskabskarakterens oprindelse går tilbage til perioden omkring udskiftningen. Grundlæggende afspejler karakteren i området stadig forholdene for det udskiftende jordbrugslandskab om end enkelte tilvoksede moseområder, sløjfning af hegn og diger, ændret funktion af husmandsstedernes virke og nytilkommende fritidshuse lokalt slører de kulturhistoriske mønstre.

De rumlige og visuelle forhold er lokalt forstyrret af fritidshusbebyggelse Vejnettet og vindmøllerne forstyrrer ikke helhedsindtrykket. De oprindelige dyrknings og udskiftningsmønstre er rimelig intakte, mens enkelte moseområder er under tilgroning eller sprunget i skov. På baggrund af de hovedsagligt betingende landskabskarakterer, betragtes tilstanden som middel.

Sårbarhedsvurdering

De bugtende opdyrkede morænebakker med skovområder, hegnstrukturer og stedvist tætte hegn vurderes ikke at være sårbar over for den igangværende. Landskabskarakteren afspejler stadig det jordbrugslandskab, som blev udformet under udskiftningen.

Kyststrækningen med muligheden for kik ud over Storebælt, anses at være sårbar over for yderligere bebyggelse fx i form af campingpladser og sommerhuse. Allerede nu fremstår kysten som forholdsvis lukket som resultat af kystens rekreative funktion.

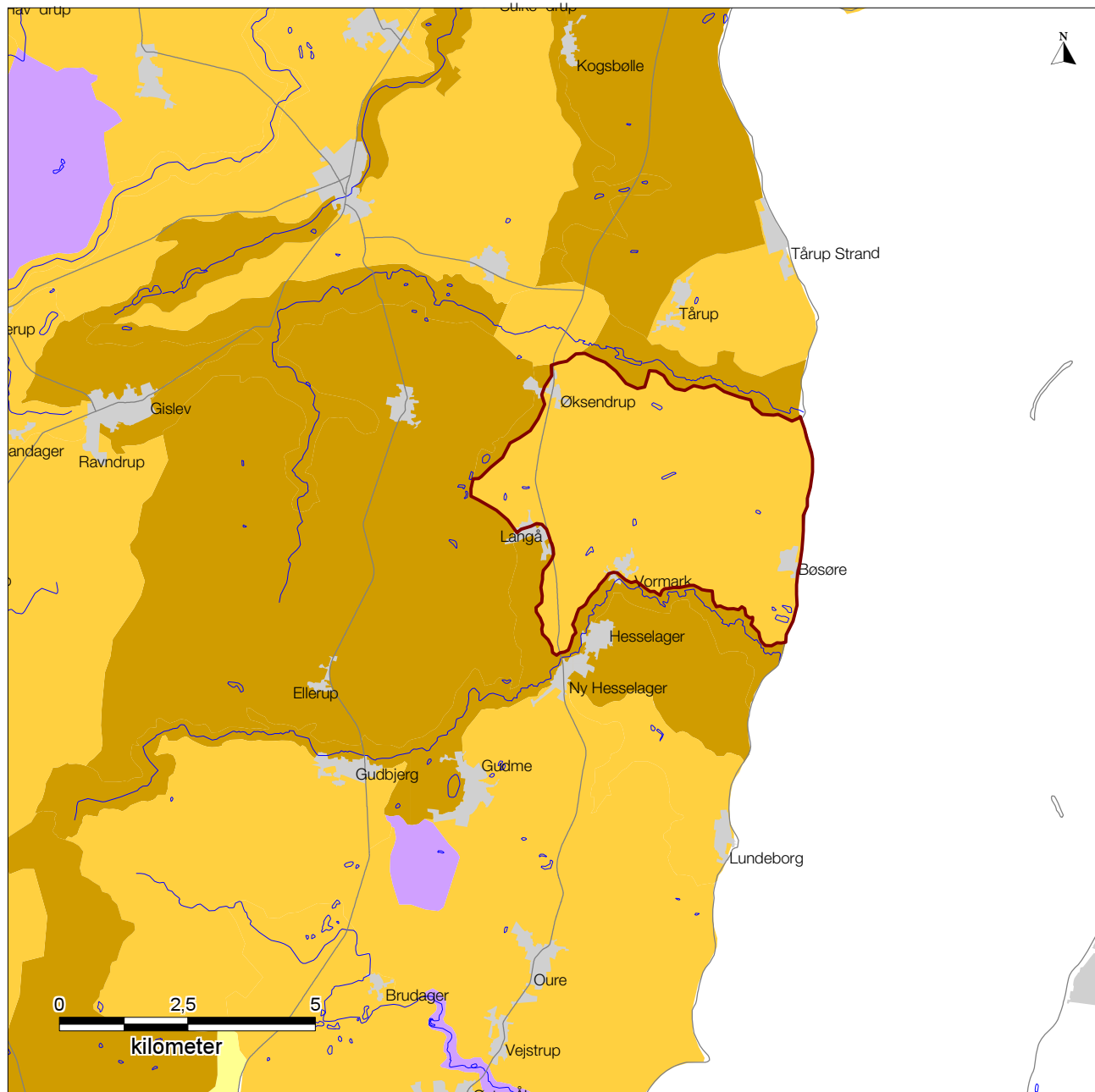
Områdets tekniske anlæg medvirker ikke til at ændre landskabskarakteren, som karakterområdet fremtræder i dag. Etablering af yderligere klynger af vindmøller eller industri, vil dog ændre dette billede. Tendensen til at områdets oprindelige moseområder enten er sprunget i krat eller skov eller i gang, vurderes kun at påvirke områdets karakter lokalt.

Kapacitetsvurdering

Der er ingen planlagte tiltag ifølge Regionplan 2005 der vurderes at ville påvirke landskabskarakteren nævneværdigt.

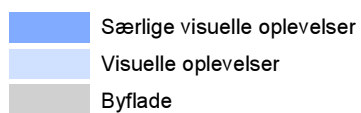
Registreringspunkt:
UTM 32 0612900 / 6118549
Besigtelsesdato: 25.07.2005
Niveau: Regionalt - Fyn
Besigtelsesteam: MNS, SGJ

Vurdering af karakter

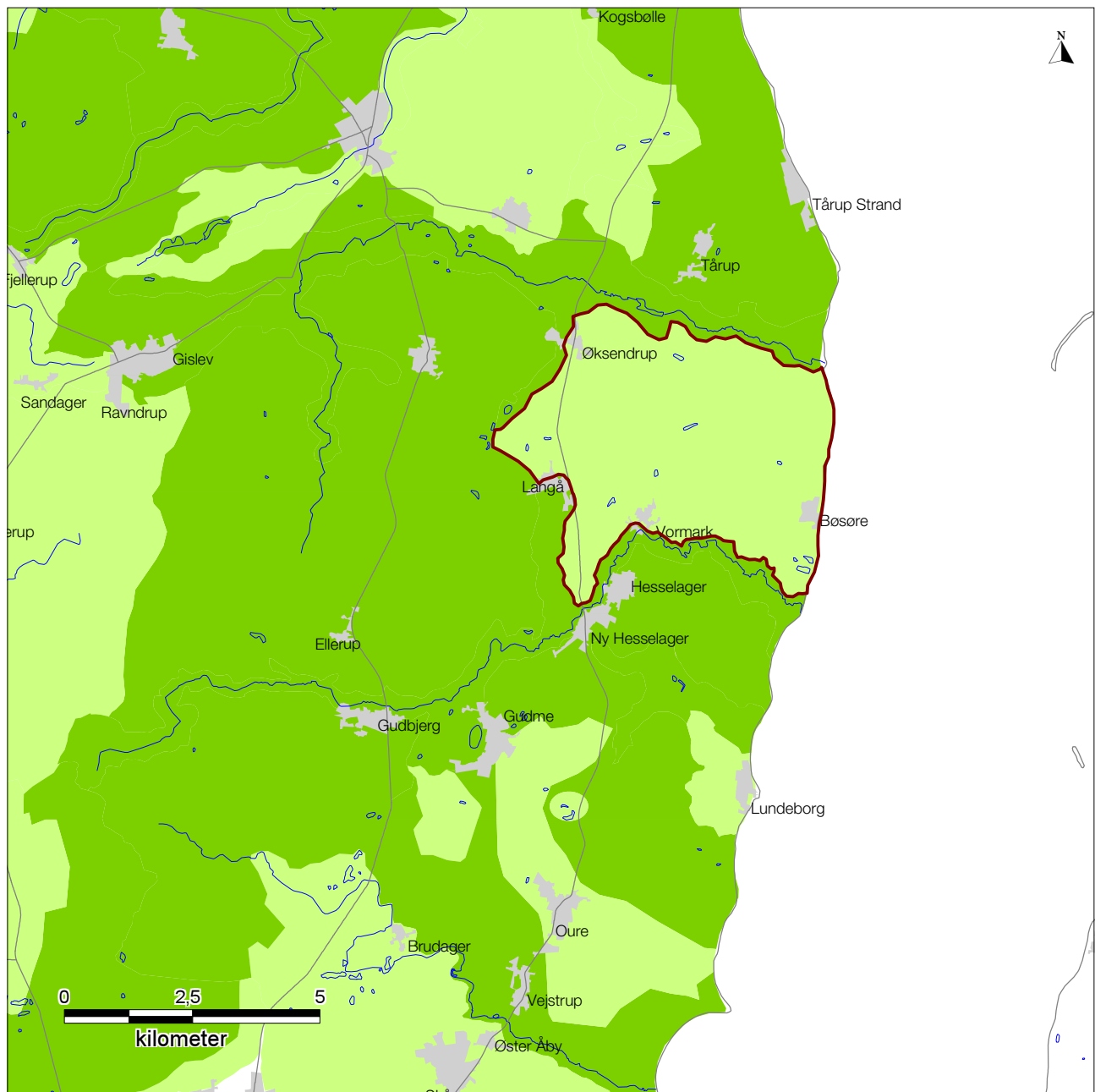

- Særligt karakteristisk
- Karakteristisk
- Karaktersvagt
- Kontrasterende
- Byflade

Forekomsten og styrken af visuelle oplevelsesmuligheder

Vurdering af tilstand

- God tilstand
- Middel tilstand
- Dårlig tilstand
- Byflade

Vurdering af sårbarhed

Udgivet af Fyns Amt 2006
Grundmateriale: Kort- og Matrikelstyrelsen
© 1992 KD.86.1023